

VEDAMASIS

*Nevyriausybinių organizacijų ir ekspertų koalicijos „Galiu gyventi“
direktorė Jurgita Poškevičiūtė:*

Pasaulis sieks reformų narkotikų politikos srityje, o koku keliu pasuks Lietuva?

Arteja Jungtinių Tautų Generalinės asamblėjos speciali sesija narkotikų klausimais (UNGASS). Tai vienas svarbiausių renginių, kuriame Jungtinės Tautos po aštuoniolikos metų pertraukos peržiūrės ir diskutuos apie narkotikų politikos veiksmingumą pasaulyje. Dauguma valstybių pripažįsta, kad karas prieš narkotikus pralaimėtas, daugelis jų sieks reformų pasaulio narkotikų politikoje, kurioje dėmesys nukreipiamas į visuomenės sveikatą, žmogaus teises, žalos mažinimo asmeniui bei visuomenei principui, priklausomybės gydymo ir vaistų prieinamumui. Daugiau

KOALICIJOS „GALIU GYVENTI“ NAUJIENOS

2015/10/02

Patvirtintas ŽIV/AIDS veiksmų planas

2015/10/06

Radio laida: „Ar bus uždegta žalia šviesa žalos mažinimo programoms Lietuvoje?“

2015/10/23

LRT laida „Teisė žinoti“: Lietuvoje yra apie 5 500 probleminių narkotikų vartotojų

2015/10/26

KGG tęsia darbą dėl UNGASS 2016

2015/11/05

Pirmasis praktinis advokacijos seminaras vyko Druskininkuose

2015/11/23

Sveikatos apsaugos ministerijai pateikti pasiūlymai dėl žemo slenksčio paslaugų kokybės gerinimo

2015/12/17

Pilietinė visuomenė ruošiasi UNGASS'ui

2015/12/21

PSO: ŽIV tyrimus gali atlikti ne sveikatos priežiūros darbuotojai

2016/01/28

Trys geriausi advokacijos planai bus atrinkti baigiamuosiuose mokymuose

2016/01/29

Nevyriausybinkai siekia aktyviai dalyvauti formuojant narkotikų politiką Lietuvoje

2016/02/09

Advokacijos mokymai – advokatorių bendruomenės stiprinimas

2016/02/22

KGG inicijuoja diskusiją „Žalos mažinimo paslaugų poreikis Jurbarko r.“

2015/11/27

Koalicija „Galiu gyventi“ susitiko su Lietuvos savivaldybių asociacija

2015/11/30

galiugyventi.lt/naujienos/lietuvoje-ir-toliau-zmones-rusiuojami-kabinant-stigmatizuojancias-etiketes/

2015/12/02

Paskelbtos rekomendacijos narkotikų žalos mažinimo paslaugų plėtrai ir kokybės gerinimui Lietuvoje

2015/12/04

Nevyriausybės organizacijos kuria žmogaus teisių advokacijos planus

2015/12/10

UNODC: narkotikų vartojimo dekriminalizavimas yra esminė priemonė visuotinei teisei į sveikatą

2015/12/11

Dainius Pūras: „Raginu JT šalis nares priimti įsipareigojimus maksimaliai išnaudoti turimus išteklius investicijoms į žalos mažinimo priemones“

2015/12/15

„Lietuva ir UNGASS: ar atsakingai formuojame ir įgyvendiname narkotikų politiką Lietuvoje?“

2016/02/26

Apie žalos mažinimo programų svarbą ir naudą Švenčionių rajone

2016/02/26

Narkotikų vartotojas: gydyti negalima bausti. Kur dėsime kablėlį?

2016/03/07

Žinių radijo laida „Atviras pokalbis“: Ar griežtindami sankcijas sumažinsime narkotikų vartojimą?

2016/03/10

Narkotikus vartotojai mokėsi kurti advokacinius filmukus

2016/03/13

Baudimais grindžiamoje narkotikų politikoje nėra vietos sveikatos ir socialinėmis priemonėmis

2016/03/13

Apie žemo slenksčio kabintų steigimą diskutuota Jonavoje

KOALICIJOS „GALIU GYVENTI“ ŽINIASKLAIDOS PRIEMONĖS

2015-10-07

Žinių radijo laida „Atviras pokalbis“: „Ar bus uždegta žalia šviesa žalos mažinimo paslaugų plėtrai Lietuvoje?“

2016-02-27

„Šviesa“ (Jurbarkas): „Jurbarkas pribrendo drąsiam žingsniui“

2015-10-19

LTV laida „Teisė žinoti“: Lietuvoje yra apie 5 500 probleminių narkotikų vartotojų

2016-03-08

Žinių radijas: „Ar griežtindami sankcijas sumažinsime narkotikų vartojimą?“

2015-11-16

Dienraštis „Vakaro žinios“: „Narkotikai: legalus kelias į mirtį“

2016-03-09

„Žeimenos krantai“ (Švenčionys): „Apie žemo slenksčio kabinetų steigimą diskutuota Švenčionyse“

2015-11-16

Naujienų portalas www.respublika.lt: „Narkotikai: legalus kelias į mirtį“

2016-03-09

Regioninė vietinė kabelinė televizija: žinių programa apie diskusiją

2015-11-17

Žinių radijo laida „Atviras pokalbis“: „Gydyti negalima bausti: kur dėsime kablėlį“

2016-03-19

„Jonavos naujienos“ (Jonava): „Jonava pribrendo drąsiam žingsniui“

2016-03-21

„Jonavos žinios“ (Jonava): „Jonavoje siūloma įrengti žemo slenksčio kabinetą – paslaugos būtų teikiamos narkomanams“

2016-02-25

Naujienų portalas "Mano kraštas" Apie žalos mažinimo programų steigimą diskutuota Jurbarko

TARPTAUTINĖS NAUJIENOS

UNGASS
2016

Europos Sąjunga reiškia didelį susirūpinimą baigiamuoju UNGASS dokumentu

„Mes labai apgailestaujame, kad UNGASS baigiamajame dokumente nekalbama apie mirties bausmės panaikinimą. Mes reiškiamo tvirtą nepritarimą mirties bausmei už nusikaltimus susijusius su narkotinėmis medžiagomis visais atvejais ir manome, kad mirties bausmė kenkia žmogaus orumui, o klaidingai paskirta tokia bausmė yra neištaisoma klaida“ – pasibaigus Jungtinių Tautų Narkotinių medžiagų komisijos (CND) sesijai savo pranešime teigė Europos Sąjungos valstybės narės kartu su Šveicarija, Serbija, Argentina, Kolumbija, Kanada, Meksika, Kosta Riku ir Turkija.

Tarptautinė pilietinė visuomenė pasisako už efektyvią ir skaidrią narkotikų politiką

2016 m. kovo 14-22 dienomis Vienoje įvyko 59-toji Jungtinių Tautų Narkotinių medžiagų komisijos (CND) sesija. Net kelios dienos buvo skirtos specialiam pasirengimui balandžio 19-21 dienomis Niujorke vyksiančiai Jungtinių Tautų Generalinės asamblėjos specialiajai sesijai narkotikų klausimais (UNGASS).

APIE UNGASS 2016

<http://www.unodc.org/ungass2016/>

<https://www.opensocietyfoundations.org/explainers/what-ungass-2016>

Airija ketina dekriminalizuoti mažus kiekius narkotinių medžiagų savo vartojimu

Airija dekriminalizuoja kai kurias narkotines medžiagas, įskaitant heroiną, kokainą ir kanapes, skirtus savo vartojimui. Tai dalis „radikalaus kultūrinio poslinkio“, – sakė šalies narkotikų ministras.

EMCDDA sveikina naujus žingsnius dėl vaistų nuo hepatito prieinamumo

Hepatitis C yra labiausiai paplitusi infekcinė liga tarp švirkščiamųjų narkotikų vartotojų. Europos Sąjungos narkotikų agentūra sveikina naujas iniciatyvas siekiant didesnio gydymo prieinamumo sergantiesiems hepatitu C. Dar 2014 metais pristatytas naujas vaistas Sofosbuvir ne tik stabdo ligos progresavimą ir jos pasekmes, bet visiškai išgydo daugumą pacientų. Nors vaistas labai

Jungtinės Karalystės parlamente – apie žmogaus teises, sveikatą ir narkotikų politikos ateitį

JK turi imtis lyderystės skatinant žalos mažinimo programų plėtrą visame pasaulyje ir keičiant požiūrį į narkotikų politiką, kaip sveikatos, žmogaus teisių plėtros aspektą. Šią žinutę Didžiosios Britanijos parlamentarams antradienį, sausio 12 d., perdavė Maria Phelan (Harm Reduction International), Mike'as Podmore'as (STOPAIDS) ir Ericas Gutierrezas (Christian Aid).

Didžiausias naujų ŽIV atvejų skaičius Europoje per visą istoriją

Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras (ECDC) ir Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) ragina pasirūpinti efektyvesne prevencija, diagnostika ir gydymu, kalbant apie pažeidžiamuosius gyventojus, tarp kurių yra migrantai ir pabėgėliai. Tarp pastarųjų ŽIV infekcija 2014

brangus, kai kurios šalys jau randa būdų, kaip padaryti, kad šie vaistai taptų labiau prieinami.

ES bus siekiama stabdyti ŽIV ir infekcijų plitimą

Startavo tarptautinis projektas, išsikėlęs ambicingą tikslą – iki 2020-ųjų metų sustabdyti ŽIV ir mažinti tokių infekcinių ligų kaip tuberkuliozė ir hepatitas C plitimą tarp švirkščiamųjų narkotikų vartotojų Europos Sąjungoje. Trejus metus trukusiančiame projekte dalyvauja 23 partneriai iš 18 Europos Sąjungos šalių. Lietuvai atstovauja Vilniaus priklausomybės ligų centras (VPLC) bei Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras (ULAC). Pirmasis partnerių susitikimas vyko Vilniuje.

Atviros visuomenės fondai praneša apie naujas investicijas į naujovišką narkotikų politiką

Sietlo (JAV) teisėsaugos programa, nukreipta į pagalbą, suteikiamą bendruomenėse (Seattle's Law Enforcement Assisted Diversion), pripažinta viena pažangiausių narkotikų politikos programų šalyje. Pradėta 2011 metais, ji leido pareigūnams ne persekioti ar įkalinti asmenis už mažus su narkotikais susijusius nusižengimus, o nukreipti juos ten, kur jiems bus teikiamos bendruomenės paslaugos.

Raginama peržiūrėti narkotikų politikos vertinimą

Viso pasaulio mokslo ekspertai ragina vyriausybės labiau suderinti prieš neteisėtus narkotikus nukreiptos politikos tikslus su visuomenės poreikiais. Šis atviras laiškas trumpai pateikia mokslinius įrodymus, kurie liudija, kad iki šiol naudoti narkotikų politikos vertinimo indikatoriai neatsižvelgia į jos daromą poveikį bendruomenei tokiais aspektais, kaip sveikata, saugumas, žmogaus teisės ir t. t. Laiške siūlomi galimi nauji indikatoriai.

m. diagnozuota daugiau nei 142 000 asmenų. PSO Europos regiono biuras užregistravo daugiausia naujai diagnozuotų ŽIV atvejų per vienerius metus nuo stebėsenos pradžios 1980 m. Naujausiais stebėsenos duomenimis, per pastarąjį dešimtmetį Rytų Europoje ŽIV diagnozių daugiau nei padvigubėjo.

„Correlation“ tinklas kviečia teikti paraiškas tema: Hepatitas C ir narkotikų vartojimas Europos šalyse

Neseniai pristatyti nauji veiksmingi hepatito C gydymo būdai teoriškai suteikia galimybes visiškai sustabdyti viruso plitimą. Kai kurios Europos šalys jau telkia finansinius ir žmogiškuosius išteklius, kad jų sveikatos apsaugos sistema suteiktų deramą atsaką ŽIV epidemijai ir turėtų reikalingus išteklius inicijuojant bei įgyvendinant brangias didelio masto gydymo programas žmonėms, kurie yra infekuoti HCV ar turi gretutinių infekcijų.

Prasidėjo registracija į 5-ąją Europos vasaros mokyklą narkotikų klausimais

Birželio 27 – liepos 8 d. Lisabonos universitetinis institutas ir ES narkotikų stebėsenos agentūra (EMCDDA) organizuoja vasaros mokyklą narkotikų klausimais. Šią vasarą vyksiančiuose mokymuose pagrindinis dėmesys bus skiriamas politikos formavimo klausimams, susijusiems su narkotikais. Pagrindiniai lektoriai pristatys rezultatus iš Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos specialiosios sesijos narkotikų klausimais (UNGASS).

LEIDINIAI

Mirčių nuo opiatų perdozavimo prevencija pasitelkiant naloksono dalijimą į namus

Šis naujas Europos narkotikų stebėsenos agentūros (EMCDDA) leidinys praktikas ir sprendimų priėmėjams pateikia esamus mokslo duomenis apie naloksono dalijimą švirkščiamųjų opioidų (tokių kaip heroinas) vartotojams ir tiems, kurie gali tapti narkotikų perdozavimo atvejų liudininkais. Leidinys taip pat apžvelgia esamas naloksono dalijimo praktikas Europoje.

„Step by step“ (pažingsninių) rekomendacijų rinkinys dirbantiems su žalos mažinimo programomis

Vaikų ir jaunimo, kurie švirkščiasi narkotikus, apsauga ir priežiūra sulaukia mažai dėmesio pasaulio mastu. Tai prieštaringai ir dažnai nepakankamai įvertintas klausimas, kuriam trūksta deramo dėmesio bei finansavimo. Mokslinis tyrimas pristato šokiruojančius duomenis ir įrodymus apie įstatymų kuriamus barjerus gauti žalos mažinimo paslaugas jauniems žmonėms.

„Narkotikų vartojimo ir probleminio vartojimo prevencija

Narkotikų vartojimo ir probleminio vartojimo prevencija JT narkotikų ir nusikaltimų biuras atkreipia dėmesį į tai, kad yra daug metodologijos iššūkių, susijusių su prevencijos programų, skirtų narkotikus vartojančiam jaunimui, efektyvumo vertinimu. Šiame dokumente pateikiami apibendrinti duomenys, kurie atspindi tarptautinės bendruomenės supratimą apie prevencijos programas, gerąsias jų praktikas.

Praktinis mokymų vadovas apie sekso paslaugų teikimą, ŽIV, žmogaus teises

Pasaulinės kovos su AIDS dienos proga Tarptautinis sekso paslaugų teikėjų teisių komitetas Europoje išleido praktinį vadovą apie sekso paslaugų teikėjus, ŽIV ir žmogaus teises. Šio praktinio vadovo tikslas – sumažinti ŽIV ir AIDS poveikį sekso paslaugas teikiantiems asmenims Europoje ir padėti bei palengvinti sekso paslaugų teikėjų įtraukimą ir lyderystę organizuojanta atsaką į ŽIV / AIDS.

Pasaulinė apžvalga apie amfetaminų daromos žalos mažinimo priemonės

Manoma, kad vartojančių amfetaminus asmenų skaičius pasaulyje svyruoja tarp 13,9 ir 54,8 milijonų. Vertinama, kad 12 mln. iš jų gyvena Europos Sąjungoje. Nors kai kurie amfetaminai, tokie kaip Adderall ir Dexedrine, yra išrašomi gydytojų, šiame dokumente yra aprašoma žala, kurią daro nelegalus tam tikrų amfetaminų vartojimas.

ŽIV, HCV, TB ir žalos mažinimas kalėjimuose

Ši apžvalga yra dalis Europos Sąjungos finansuojamo projekto „Kalėjimo sąlygų gerinimas stiprinant infekcinių ligų stebėseną“. Projekto tikslas – sumažinti blogą elgesį su įkalintais asmenimis ir kalėjimo sąlygas, pasitelkiant išsamią ir standartizuotą stebėseną, susijusią su ŽIV, HCV, TB ir žalos mažinimu.

ATASKAITA

apie narkotikų politikos socialinį-ekonominį efektyvumą Bulgarijoje 2009 - 2014 metais, kurioje pateikiamos tarptautinių ekspertų įžvalgos, rekomendacijos ir išvados.

Naujienlaiškio redaktorė: Ingrida Šulcienė, Koalicijos "Galiu gyventi" Komunikacijos vadovė

Copyright © 2016 Koalicija „Galiu gyventi“. Visos teisės saugomos.
Jūs gaunate šį naujienlaiškį, nes esate jį užsiprenumeravęs tinklalapyje www.galiugyventi.lt

Korespondencijos adresas: Koalicija „Galiu gyventi“, Didžioji g. 5-303, Vilnius 01128, Lietuva

[atsisakyti naujienlaiškio](#) | [žiūrėti naršyklėje](#)